

Ingyenfüzetek: „A földművelésügyi minisztérium termésjavítási intézkedése“ és a „Kiméleti időt a gazdáknak.“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Műfiszorítást díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bádlós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 32. szám.

Vasárnap, augusztus 7.

Vámörlesztés, földadómegtérítés és a közmunka- váltság szabályozása.

(Második közlemény.)

Mult heti számunkban kezdtük meg a 3500. M. E. számú kormányrendelet ismertetését, mely a mezőgazdaságnak az 1932/33. gazdasági évre nyújtandó kedvezményeikről szóló 1932. évi 3400. M. E. számú kormányrendelet végrehajtási utasítását tartalmazza.

A rendelet második fejezete a lisztforgalmi adóváltságról és a malmok tevékenységének forgalmiadójáról intézkedik. A buza és kétszeres kereskedelmi őrlése lisztforgalmi adóváltság alá esik, a rozs őrlése mentes a váltság alól. A gabona (buza,

rozs és kétszeres) vámörlése és darálása mentes a lisztforgalmi adóváltság alól. A vámörlesztés (darálás) díja (vámkereset) után általános forgalmiadót kell fizetni.

Vámörlesztésnek az őrlés akkor tekintendő, ha az őrlőtető a saját termésű, vagy gabonajegy mentesen szerzett gabonáját felőrölteti s az abból származó összes őrleményeket kizárólag saját háztartásában, mezőgazdaságában vagy állathizlálójában használja fel. Vámörlesztésnek kell tekinteni az őrlést abban az esetben is, ha az őrlőtető saját termésű vagy gabonajegy men-

A legszentebb magyar munka.

tesen szerzett gabonát a malomtelepre vagy a cserélőtelepre beszállítja s ott örleményre cseréli be és a vámörlésre jogosított a csere útján szerzett örleményt kizárólag saját háztartásában, mezőgazdaságában vagy állathizlalójában használja fel. Vámörlésnek kell továbbá tekinteni a gazdaságok cselédei és egyéb állandó vagy ideiglenes gazdasági alkalmazottai vagy nyugdíjasai részére végzett örlést azokban az esetekben, mikor a gazdaság a gabonajegy mentesen átadható gabona helyett örleményt ad ki. A határkerületben — a vámhatár mentén 10—15 kilométer távolságban végighúzódnak területömben — külföldiek által a kisebb határszéli örlési forgalomban a külföldről behozott gabonának *felörlése minden esetben vámörlésnek minősül.* A vámörlésből nyert vagy vámesere útján szerzett lisztet feldolgozatlanul vagy feldolgozva (kenyér, sütemény, tészta stb. alakjában) értékesíteni, elcserélni vagy bármiként forgalomba hozni tilos. A vámörlésből nyert kompát azonban szabadon lehet értékesíteni.

A földadó megterítése.

A mezőgazdaság nehéz helyzetének könnyítése céljából az 1932/1933. gazdasági évre a következő kedvezmények biztosítottak:

1. Az 1932/1933. költségvetési évre esedékes állami földadó megterítetik

a) az olyan földbirtokosoknak, akiknek az egy község területén levő összes földbirtokuk kataszteri tiszta jövedelme a 100 koronát (116 pengőt) meg nem haladja;

b) a kataszteri tiszta jövedelem összegére tekintet nélkül a szőlőbirtok után.

Az igényjogosult földbirtokosok földadójának megterítése az alap terhére félévenként történik.

A mezőgazdák közmunkaszolgáltatási kötelezettségének könnyítése.

A mezőgazdák közmunkaszolgáltatási kötelezettsége az 1933. évre a következőképpen módosul:

az, aki csupán két lovat tart, vagy akinek csupán két tehene van igavonásra, *csak éri egy igásnapszámot köteles levoni;*

a csupán egy szobát és egy konyhát magában foglaló ház birtokosa *csak éri egy napszámot,* a csupán két lakószobát és egy konyhát magában foglaló ház birtokosa pedig *csak éri két napszámot* köteles szolgáltatni. Mezőgazdáknak tekintendők nemcsak az elsősorban mezőgazdasággal foglalkozó földbirtokosok, hanem a *haszonbérletk,* az *állandó mezőgazdasági alkalmazottak és az időszakos mezőgazdasági munkások is.* A kedvezmény megilleti a mezőgazdákat akkor is, ha csak egy lovat vagy csak egy tehenet, esetleg egy lovat és egy tehenet tartanak igavonásra.

Az örlés és a darálás díjazása.

A gabona vámörlésével vagy darálásával foglalkozó malom a vámörlés vagy darálás díját *csupán gabonában* szedheti. Gabona vámörlést vagy darálást *pénzért vagy örleményért* végezni tilos. A gabona vámörlésével vagy darálásával foglalkozó bármilyen hajtóerejű vagy berendezésű malom részéről az örlés végett bevitt időszakosan száraz, tisztított és koptatott, gyommagmentes gabonaneműnél (buza, rozs, kétszeres) a gabonában szedhető díj nem haladhat meg:

a) *vámörlés esetében*

buzánál tizenkettő, porlás címén kettő, összesen tizenegy százalékot,

kétszeresenél tizenhárom, porlás címén kettő, összesen tizenöt százalékot,

rozsánál tizenöt, porlás címén kettő, összesen tizenhét százalékot;

b) *darálás* esetében a malomba vagy a darálóba bevitt, tisztított mennyiség után nyolc, porlás címén egy, összesen kilenc százalékot.

Az örlési (darálás) díjon és a porlási százalékon felül a gabona örléséért (darálásáért) az öröltető (daráltató) féllal szemben bármily más ellenértéknek (szítapénz, fuvarkölttség, stb.) felszámítása vagy egyéb szolgáltatásnak kikötése *tilos.*

Az örlési díj és a porlási százalék megállapítására vonatkozó rendelkezéseket a csereálopeken is megfelelően alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy az örleménynek a cseretelepen gabonáért való cserélésénél *tisztítás és koptatás, illetve gyommagvak címén semmit sem szabad levonni.*

A gabona kereskedelmi örlésének, továbbá bármilyen egyéb

mag örlésének vagy darálásának (hántolásának, stb.) a díját akár terményben, akár örleményben vagy pénzben *szabad egyezkedés útján lehet megállapítani.*

A lisztforgalom szabályozása.

Gabonából (buzából, rozsából, kétszeresből) örölt lisztet (buzadarát) forgalomba hozni csak azoknak szabad, akik *lisztnek (buzadarának) értékesítésével üzletszerűen foglalkoznak s akik örlemény-raktárkönyvet vezetnek.* Ezek: a malom, a sütőiparos, pék), továbbá azok a kereskedők, akik iparigazolvány alapján liszt forgalombahozatalával jogszerűen foglalkozhatnak.

A jelen rendelet hatálya alatt háziiparszerű kenyérsütésnek (sütemény előállításnak) csak azt a sütést lehet tekinteni, amikor a vámörlésre jogosított a háztartásokban használni szokott kemencéjében vámörlésre jogosultak által hozott kenyérlétszát a saját házi szükségletére szükséges kenyérral együtt sül. A vámörlésre jogosult által hozott kenyérlétszta mennyisége azonban nem lehet több, mint a saját házi szükségletre felhasznált kenyérlétszta mennyisége. Ebből a szempontból közömbös, hogy a sütésért számít-e fel díjat, vagy azt miként állapítja meg. A kenyér (sütemény) sütését a háziipar kereteit meghaladónak kell tekinteni, ha a sütés vámörlésre nem jogosultak részére vagy a háztartásokban használni szokott kemencénél nagyobb méretű kemencében történik.

Vámörlésben előállított lisztből sült kenyéret értékesíteni nem szabad. Az ilyen kenyéret még vámörlésre jogosultak részére lisztért sem szabad elcserélni, még akkor sem, ha a cserélő csak a kenyérhez szükséges lisztet adja, s az egyéb anyagok és sütés díját külön fizeti meg.

A vámörlésből nyert lisztből készített szárított tésztát (tarchyát, vágott tésztát, csiga tésztát, csőtésztát, stb.) *értékesíteni vagy forgalomba hozni tilos.*

A gabonaértékben vagy gabonában teljesítendő szolgáltatások szabályozása.

Azokban a jogviszonyokban, amelyekben a *szolgáltatás buzának vagy rozsának tőzsdei vagy piaci árában van meghatározva,* a szolgáltatandó pénzüsszeg mennyiségének megállapítását a gabonajegyéről szóló jogszabályok életbeléptetése semmi vonatkozásban nem érinti. *A szolgáltatandó pénzüsszeg megállapításában tehát a gabonajegy értékét a szolgáltatáshoz sem hozzáadni, sem abból levonni nem lehet.*

Azokban a jogviszonyokban, amelyekben az *adós a szolgáltatást buzában, vagy rozsban természetben köteles teljesíteni,* a szolgáltatás teljesítésére — amennyiben a felek másképp nem állapodnak meg — az alább következő szabályokat kell alkalmazni.

Amennyiben az adós annyi búzát vagy rozstot termel, hogy abból háztartása és gazdasága szükségletének fedezésén felül a természetben nyújtandó szolgáltatást is teljesíteni képes, *a másik fél köteles az átvett buza vagy rozs mennyiségének megfelelő gabonajegyet megszerezni és a megfelelő mennyiségű szelvényt az adósnak, mint termelőnek átadni.*

A felek megállapodhatnak abban, hogy az a fél, amelyik a búzát vagy rozstot átveszi, a gabonajegyet csak később szerezzék meg és a szelvényt az adósnak csak később adja át, ha már a búzát vagy a rozstot eladta. *Fél évnél nem hosszabb haladék adásába az adós köteles beleegezni.* Ha a felek másképp meg nem egyeznek, az adós a gabonajegy szelvény értékének megfelelő gabonát biztosítékul visszatartathat, kivéve, ha a gabonajegy szelvény értéke a jogviszony alapján az adós részéről teljesítendő későbbi szolgáltatásokban fedezetet talál.

Amennyiben az adós búzát vagy rozstot egyáltalában nem termel, vagy nem termel annyit, hogy abból háztartása és gazdasága szükségletének fedezésén felül a természetben nyújtandó szolgáltatást is teljesíthetné, úgy, hogy a teljesítésre szükséges búzát vagy rozstot gabonajegy kíséretében kell megszereznie, *a felek a gabonajegy megszerzésére szükséges költség méltányos megosztásában megegyezhetnek.*

A gabonaértékben vagy gabonában megállapított földhaszonbérletek szabályozása.

A most felsorolt szabályok nem vonatkoznak azokra a földhaszonbérletekre, amelyekben a bér gabonában, illetve gabonának tőzsdei vagy piaci árában van meghatározva. Azokban a jogviszonyokban, amelyekben a földhaszonbér a gabonának (buzá-

nak, rozsnak, vagy kétszeresnek) piaci vagy tőzsdei áraban van meghatározva, — amennyiben a felek másként nem állapodtak meg — a bérbevevő a gabonajegy hozzászámitása nélkül fennálló piaci vagy tőzsdei áron felül még a gabonajegy szelvény értékének felével egyenlő összeget *métermázsánként 2 pengőt is köteles a bérbeadónak megfizetni.*

Azokban a jogviszonyokban, amelyekben a haszonbérlo a szolgáltatást gabonában (buzában, rozsnak, vagy kétszeresben) természetben köteles teljesíteni, a szolgáltatás teljesítésére — amennyiben a felek máskép nem állapodtak meg — az alább következő szabályokat kell alkalmazni. Amennyiben a haszonbérlo annyi búzát, rozst, vagy kétszerest termel, hogy abból háztartása és gazdasága szükségletének fedezésén felül a természetben nyújtandó bérfizetést is teljesíteni képes, a bérbeadó az átvett buza, rozs, vagy kétszeres mennyiségének megfelelő gabonajegy nem köteles megszerezni, hanem a szelvényérték felét, vagyis métermázsánként 2 pengőt tartozik a bérlonek megfizetni. A bér fejében átvett gabonát a bérbeadó már csak gabonajegy köteles forgalomban adhatja tovább, amikor is a gabonajegy a további megszerző tartozik megvenni és a szelvényt az átruházó bérbeadónak kiszolgáltatni.

Amennyiben a haszonbérlo búzát, rozst, vagy kétszerest egyáltalában nem termel, vagy nem termel annyit, hogy abból háztartása és gazdasága szükségletének fedezésén felül a természetben nyújtandó haszonbérfizetést is teljesíthetné, úgy a teljesítésre szükséges búzát, rozst, vagy kétszerest gabonajegy mentesen szerezheti be. Az így megszerzett gabonát a szelvényérték felével, 2 pengővel köteles a bérbeadónak átadni.

A földadó megtérítés megosztása haszonbérleti sfb. jogviszony esetén.

A földadó megtérítés kedvezményét a mezőgazdasági haszonbérleti jogviszony s a mezőgazdasági részes gazdálkodás esetében — eltérő megállapodás hiányában — az érdekelt feleknek egymás között a következőképpen kell megosztani:

Haszonbérleti jogviszony esetében a földadó megtérítése a haszonbérbeadót (tulajdonost, haszonélvezőt) és a haszonbérliót egyenlő arányban illeti meg.

Ha a földadót a felek között létrejött megállapodás (szerződés) szerint a haszonbérbeadó (tulajdonos, haszonélvező) tartozik fizetni, — eltérő megállapodás hiányában — a megosztás módja az, hogy a megtérítés fele összegét a haszonbérbeadó (tulajdonos, haszonélvező) a haszonbérlonek a haszonbérfizetés esedékességi időpontjaiban és a haszonbérfizetési időtartamoknak megfelelő részletekben megtéríteni, illetőleg beszámítani köteles. Ha pedig a földadót a haszonbérleti szerződés szerint a haszonbérlo fizeti, — eltérő megállapodás hiányában — a haszonbérbeadó a földadó megtérítés fele összegével növekedik, amelyet a haszonbérbeadó (tulajdonos, haszonélvező) részére az esedékességi időpontokban a szerződés alapján járó haszonbérlet felül megfelelő részletekben a haszonbérlo mindenkor pénzben köteles megtéríteni.

Az 1932/33. költségvetési évből *elemi kár címén egészben, vagy részben törölt földadó összegét* annak javára kell beszámítani, aki a haszonbérleti szerződés szerint a földadó fizetésére kötelezve van. Minthogy azonban elemi kár esetén is a földadóval azonos összeget az alap a haszonbérbeadó javára megtéríti, ezt a megtérítést a haszonbérbeadó a haszonbérliókkal megosztani köteles. Amennyiben azonban a haszonbérleti szerződés időtartama már az 1933/34. költségvetési év kezdete (1933. július hó 1.) előtt lejárt, a haszonbérbeadó és a haszonbérlo a kedvezmény megosztására nézve az utolsó haszonbérfizetés alkalmával megállapodni és egymással elszámolni kötelesek.

Részletes gazdálkodás esetén a mezőgazdasági ingatlan után járó földadókedvezmény a részest mindenkor olyan arányban illeti meg (felében, harmadában stb.), amilyen arányban a részes gazdálkodást vállalta. Az elszámolás szerint járó összeg a részes gazdálkodásra vonatkozó megállapodásnak, ilyen hiányában a helyi (környékbéli) szokásnak megfelelő időpontban esedékes.

A gabona biztosítására kötött ügyletek szabályozása.

A búzában, rozsnak vagy kétszeresben történt elemi kár esetén a biztosítási ügyletekkel kapcsolatos *kártérítési összeg megállapításánál a gabonajegy szelvény értékét, illetve a gabonajegyket a következőképpen kell számításba venni:*

1. Ha a biztosított fél a gabonára nézve termelőnek tekintendő, a biztosító társaságok pénzben tartoznak megtéríteni a

A magyar olimpiai gárda Los-Angeles-i szállása előtt felhúzzák a trikolórt.

Középen Somfay Elemér, a kitérő magyar atléta.

(Az „Associated Press“ felvétele.)

termelőnek a buza, rozs vagy kétszeres piaci árát, valamint a kilogrammonként 4 fillér gabonajegy szelvényértékét. A 4 fillérből 2 fillért a termelőnek kell kifizetni, 2 fillért pedig a termelő lakóhelyére illetékes községi előljáróságához (városi adóhivatalhoz) kell postautalvánnyal megküldeni azért, hogy abból a községi előljáróság (városi adóhivatal) a köztartozásokat levonhassa s az esetleg fennmaradó összeget a termelőnek kifizesse.

Megkezdik a szigetmonostori part kisajátítását.

A földművelésügyi minisztériumban Mayer Károly államtitkár elnöklétével az elmúlt héten értekezletet tartottak, amelyen résztvettek a székesfőváros, a Vizművek, a vármegye, az érdekelt telektulajdonosok képviselői, továbbá megjelent a kereskedelemügyi minisztérium kiküldöttje is. Ezen az értekezleten a Székesfővárosi Vizművek ama kérésével foglalkoztak, hogy a szigetmonostori parton, a Vizművek telepének új kutakkal való kibővítése céljából, *több kilométer hosszúságban egy földcsávót bocsássanak rendelkezésére.* A Székesfővárosi Vizművek ebben az irányban való terjeszkedésére *multhatatlan szükség van,* mert új kutak létesítése nélkül a Vizművek nem képesek a beépített területben is megnövekedett székesfőváros vízszolgáltatás iránti igényeit megfelelő mértékben kielégíteni, míg ha a kérdéses területen a tervbevetett új gyűjtőkutakat megépíthetik, úgy a székesfőváros vízellátása további 50 esztendőre zavartalan mértékben biztosítható. A kereskedelmi miniszter jelenlevő képviselője megállapította az értekezleten, hogy *az adott helyzetben semmi más megoldás nincsen,* mint az, amelyet a székesfőváros a Vizművek fejlesztésére megjelölt és éppen ezért azt javasolta, hogy a kisajátítási eljárást a földművelésügyi minisztérium engedélyezze. *Az értekezlet ilyen értelemben is határozott és a székesfőváros most már csak az írásba foglalt határozatnak hozzá való megérkezését várja, ezután nyomban megkezdődik a szigetmonostori parton a kisajátítási és kártalanítási eljárás, ami előreláthatólag 3—4 hónapot vesz igénybe.* A székesfőváros vezetősége úgy tervezi, hogy a kisajátítási eljárás megindítása után nyomban, tehát mielőtt még az összes telekrészek tulajdonba való átadása megtörténne, megkezdik az új vízszolgáltató berendezések felállítását.

Schandl Károly dr. a gabonaválság megoldásáról tartott előadást Lausanne-ban.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság Vogue márkai elnöklésével Lausanneban ezidei ülészakát, amelynek egyik főtárgya az 1934-ben Budapesten tartandó XVI. Nemzetközi Mezőgazdasági Kongresszus programjának összeállítása volt. A magyar szervezőbizottság részéről Schandl Károly dr. elnök, Serbán István dr., az Országos Mezőgazdasági Kamara főtárgya és Blaskovich Sándor dr. volt országgyűlési képviselő vettek részt az ülésen. Schandl Károly dr. elnök terjesztette elő azt a programot, amelyet a magyar szervezőbizottság összeállított.

Az ülésen Nicolay márkai francia delegátus előadásában azt hangsúlyozta, hogy a dunai országok pénzügyi és közgazdasági helyzetének rendezése tisztán gazdasági kérdés, aminek az a lényege, hogy a dunai államok önmagukra utalva, nem tudnak megállni, hanem feltétlen szükség van arra, hogy a nagyobb európai országoktól egyoldalú kedvezményeket kapjanak.

Kayserling gróf a német delegáció nevében kijelentette, hogy Németország a dunai államoknak kész kedvezményeket nyújtani, majd rámutatott az amerikai államok vétójára, ami eddig utját állta annak, hogy a Magyarországgal és Romániával kötött kedvezményes szerződések életbelépjenek.

Schandl Károly dr. utalt arra, hogy az öt dunai államból három agrárexportország, amelyeknek feleslegét Ausztria és Csehország nem tudja felvenni. Feltétlen szükség van tehát arra, hogy az egymás közötti megállapodásokon túl Németország és Olaszország, továbbá Franciaország piaca megfelelő kedvezményekkel rendelkezésére álljon a dunai agrárországoknak. Az osztrák és magyar vámkapcsolat válságát megvilágítva, azt hangsúlyozta, hogy a tisztán rekompenzációs rendszer a kereskedelmi forgalom terén igazságos és nem is vezet célhoz. A kereskedelmi forgalom kívül a fizetési mérleg egyéb tényezőit is figyelembe kell venni, különösen ott, ahol az idegenforgalom egyoldalúan érvényesül a két szerződő ország közül az egyik javára. A magyar nyaralók és utazók oly jelentékeny valutát visznek ki évről-évre Ausztriába, hogy Magyarország Ausztriával tisztán paritásos rekompenzációs alapon nem köthet szerződést. Ugyancsak megértéssel fogadta a bizottság a magyar

előadónak azt az érvelését, amely az amerikai vétó tartatlanságára vonatkozott. Az európai agrárországok feleslege buzában a legjobb esztendőben 20 millió mázsa, az európai importországok behozatali szükséglete pedig 80—100 millió mázsa között szokott váltakozni. Ha tehát az európai agrárországok teljes feleslegét megveszik az európai importországok, még mindig jelentékeny hiány marad Európában, amit minden körülmények között az amerikai gabonatermelő országok fedeznek. Mivel pedig az áralakulást az utolsó fedezendő szükséglet árvízonyai állapítják meg, az áralakulás továbbra is Amerikától függ, úgy, hogy az amerikai államokat semmi hátrány sem éri, ha az európai importországok kedvezményt adnak a dunai országoknak.

Hosszabb vita után a magyar előterjesztést részleteiben is majdnem teljes mértékben elfogadták azzal a hozzáfűzéssel, hogy a magyar szervezőbizottság minél előbb dolgozza ki a végleges programot, amit azután jövőre a Berlinben tartandó ülészakon fognak véglegesen megállapítani.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság nagy érdeklődés mellett foglalkozott annak a gazdasági világkonferenciának kérdésével is, amit a Népszövetség októberre hívott össze Genfbe és amitől azt várják, hogy a gazdasági válság megoldásáról sürgős elhatározásokat fog hozni. Az egész világ mezőgazdasága nevében Laur professzor, a svájci híres agrárvezető, terjesztett elő javaslatot, amit a Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság kiáltvány formájában intéz a genfi értekezlethez.

A mezőgazdaság érdekében — hangzik a kiáltványban — mindenekelőtt a következő rendszabályokat kell fontolóra venni:

1. A gabonaművek exportjának kontingentálása az exportországok között kötött megegyezés alapján.
2. A cukorra vonatkozó nemzetközi megállapodás kiélezítése.
3. A fahozatal kontingentálása az exportországok között létesítendő egyezmény alapján.
4. A bor termelésének és exportjának kontingentálása.

Halálra ítélték és kivégezték a két Moszkvából kiküldött kommunista vezetőt.

Sallai-Hollaender Imre és Fürst Sándor, az elfogott kommunista vezetők bűnügyében július hó 29-én reggel nyolc óra körül összeült a budapesti rögtönítélő bíróság. A főkapitány intézkedésére nagy rendőresapat vonult a törvényszék épületéhez, hogy biztosítsa a rendet. A statáriális tanács elnöke Török Géza dr., a büntető törvényszék elnöke volt. A vádat vitéz Széchy István királyi ügyész képviselte, a védelmet pedig Lengyel Zoltán dr. és Szőke Sándor dr. ügyvédek látták el.

A vád szerint Sallai Imre és Fürst Sándor 1931 június 20-tól október 31-ig és 1932 áprilistól július 15-ig a magyarországi kommunista párt titkárságának, tehát a kommunista párt egyik legfőbb vezető szervének, mint a moszkvai Komintern által kiküldött havifizetéses tagjai a kommunisták magyarországi pártjának legfelsőbb vezetését ellátták, a kommunista párt külföldön székelő központi bizottsága által futárok útján hozzájuk küldött utasításokat és nyomdai anyagokat átvették. Ezeket az utasításokat az ország viszonyainak megfelelően alkalmazták, a kommunista párt magyarországi pártbizottságait és sejtjeit megszervezték és azok kiterjesztésén munkálkodtak, sőt legújabbban az 1932 augusztus elsejére terbergett utcai tüntetések megszervezésére részben közvetlenül, részben közvetve utasításokat adtak. A pártszervezetek kiadásait a Komintern által

hozzájuk küldött és a pártszervezetek által a párttagoktól beszedett és hozzájuk eljuttatott pártadókból származó pénzekből közvetlenül és közvetve fizették, a bel- és külföldön megjelenő lapokat cikkeikkel és kéziratokkal ellátták, továbbá a pártszervezetek helyzetéről, a munkások gazdasági viszonyairól és hangulatáról jelentéseket kértek és kaptak, aztán futárok útján megbízójukhoz, a moszkvai Kominternhez juttatták. Ezzel az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatására, különösen pedig a proletár néven ismert társadalmi osztály kizárólagos uralmának létesítésére irányuló mozgalmat szerveztek, vezettek és irányítottak.

A vádlottak és a tanúk kiállgatása után vitéz Széchy István dr. királyi ügyész tartotta meg vádbeszédét. Magyarország most válságos idöket él — mondotta — s a vádlottak felelősége annál nagyobb, mert az elsőrendű vádlott már részt vett abban, hogy Magyarországot egyszer sirba tegyék és noha sikerült elmenekülnie, mégis visszatért és újra a nemzet léte és a társadalom létérdekei ellen tört. A másodrendű vádlott is ismételen összeütközésbe került már a törvénnyel, kommunista büncselekményei miatt el is ítélték, de ez sem használta, ez sem volt elég, most ő is újból vezetőtevékenységet vállalt, hogy a nemzetet és a társadalom érdekeit megtámadja. Azt fejtegette

ezután az ügyész, hogy a vádlottak felelőssége sokkal nagyobb, mintha az egyes ember élete vagy vagyona ellen támad, *ők egy egész nemzet és társadalom léte ellen támadtak*, tehát a leg-súlyosabb büntetés is kevésnek látszik arra, hogy méltó büntetést szenvedjenek el vele.

A védő beszéde után *Törekly Géza* dr. elnök kimondotta a rögtönítélő bíróság ítéletét. E szerint a statáriális bíróság bírónak mondotta ki mind a két vádlottat az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büntetben és *ezért mindkettőjüket kötél általi halálra ítélte.*

Az elnök az ítélet kihirdetése után a vádlottakhoz fordult, hogy kívánna-e kegyelmet kérni, mindketten igennel válaszoltak. A rögtönítélő bíróság ezután kegyelmi tanácsá alakult át, rövid tanácskozás után azonban úgy határozott, hogy *elutasítja a kegyelmi kéréseket.*

A tárgyalás után *Sallai-Hollaender* Imrét és *Fürst* Sándort rabszállító autón rendőri fedezettel vitték a gyűjtőfogházba, ahol már készen állt a síralomház, mire megérkeztek. *Fürst* Sándort meglátogatták a rokonai, akiktől elbucszott; *Sallai-Hollaender*hez senki sem jött.

A kivégzést délután félőtre tűzték ki. Pontosan félőtkor elővezették a fogházörök *Sallai-Hollaender* Imrét. *Pálffy* törvényszéki bíró röviden ismertette előtte az ítéletet, majd az ügyészhez fordult:

— *Az elítéltet átadom az ügyész urnak.*

Az ügyész felszólította a hóhért:

— *Állami ítéletvégrehajtó, teljesítse kötelességét.*

Abban a pillanatban, mikor a hóhér és két segítője megragadta *Sallai-Hollaender*t, az elítélt kommunista jelszavakat kezdett kiabálni. A hóhérok egykettőre megkötözték és az ítéletvégrehajtó pár pillanat múlva jelentette:

— *Alázatosan jelentem, az ítéletet végrehajtottam.*

A bitófát ezután spanyolfallal eltakarták és husz perc múlva hozták a fogházörök *Fürst* Sándort. *Fürst* Sándor az utolsó percekben a cellájában renitenskedett, úgy hogy *meg kellett kötözni.* Az ítélet után ő is kommunista jelszavakat kiabált. Néhány pillanat alatt megtörtént a második kivégzés is.

Sallai és *Fürst* tizenegy társa rendes bíróság elé kerül.

A 33-as bizottság ülése.

A 33-as országos bizottság július hó 27-én ülést tartott, amelyen *Temesváry* Imre előadó ismertette a nemzetközi áru-fuvarozással kapcsolatos tartozásoknak külföldi valutákban való teljesítése ügyében kiadott rendeletet, amelynek lényege az, hogy a hazai közlekedési vállalatok a nemzetközi áru fuvarozással kapcsolatos utánvét, készpénzelőleg és minden más olyan követelés megfizetését, amelyet a hazai közlekedési vállalat külföldi közlekedési vállalat részére külföldi pénzürtékben tartozik kiegyenlíteni, a fuvarozató felelőse külföldi fizetési eszközökben követelhetik.

Temesváry Imre előadó ismertette ezután a külfölddel való fizetési forgalomról szóló jogszabályokat kiegészítő rendeletet. A rendelet kimondja, hogy a külföldi hitelezővel fennálló, bel-*fordi* pénzürtékben meghatározott tartozások megfizetése is csak a Nemzeti Bank engedélyével történhet. A rendelet megtiltja azt is, hogy a Nemzeti Bank engedélye nélkül bel-*fordi*, vagy bel-*fordi* lakó külföldi élők közötti jogügylettel megszerzeze külföldi hitelezőnek bel-*fordi* adóssal szemben fennálló bármily pénzkövetelését.

A bizottság a rendeletet elfogadta.

Temesváry Imre előadó ismertette ezután a külfölddel való fizetési forgalomra vonatkozó jogszabályokban foglalt rendelkezések végrehajtásáról szóló pótrendeleletet. A bizottság ezt a rendeletet is elfogadta.

Temesváry Imre előadó ezután az öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági biztosítási járuléktartalékalapok vagyonának elhelyezésére vonatkozó rendelkezések módosításáról szóló rendelettervezetet ismertette. Ennek az a lényege, hogy a járuléktartalékalapok vagyonának eddig csak 30 százalékra volt elhelyezhető jövedelmet hajtható bérházakba, munkás- vagy tisztviselőházakba, gyógyintézetekbe, esetleg törvényhatóságok és községi egészségügyi intézmények létesítésére folyósított, telekkönnyvileg biztosított kamatozó jelzálogkölcsönökbe. A rendelettervezet értelmében ez a kihelyezési keret *legfeljebb két éven át munkaalkalmak teremtése végett 40 százalékra emelhető fel.*

A vita során *Schandl* Károly helyesebbnek tartotta, ha az esetleg elhelyezhető pénzt, ami még adódik, *munkaalkalmakat nyújtó beruházásokra fordítják*, mintha munkanélküli segélyre

térnénk át. De jól lehet, elismeri, hogy az építkezés a legtöbb iparágat foglalkoztatja, hangsúlyozta, hogy a *lakástermelés terén nem szabad túlzásba mennünk*. Az OTI-val kapcsolatban sürgeti a kisiparosok felmentését az öregségi biztosítás alól. Védelmet sürget a kisiparosok részére abban a tekintetben is, hogy felnövekedett hátralelkéért ne hajtsák végre azt, aki az idei biztosítási járulékot befizeti.

Chorin Ferenc szerint valóban produktív beruházásokra van szükség s azt hiszi, ide sorolhatók bizonyos *államvasuti és utági beruházások.*

Wolff Károly aggodalommal látja, hogy az állam nem gondoskodik munkaalkalmokról.

Kozma Jenő rámutatott arra, hogy az *előző kormány befektetési komolyak voltak s ha a kormány hasonló beruházásokra akar pénzt fordítani, azt szívesen támogatja.*

Keresztés-Fischer Ferenc belügyminiszter hangsúlyozta, hogy a kormány minden lehető elkövet, hogy a gazdasági helyzet a normális keretek közé kerüljön, de a mai rendkívüli helyzet több olyan intézkedést követel, amely elől a szociális helyzet miatt nem lehet kitérni. Ilyen kényszerintézkedés az öregségi biztosítás tartalékalapjából igénybeveendő kölcsön is, amely *egyrészt a legszegényebb néposztály lakásszükségén, másrészt a munkanélküliségen kíván segíteni.*

A bizottság ezután a rendelettervezetet elfogadta.

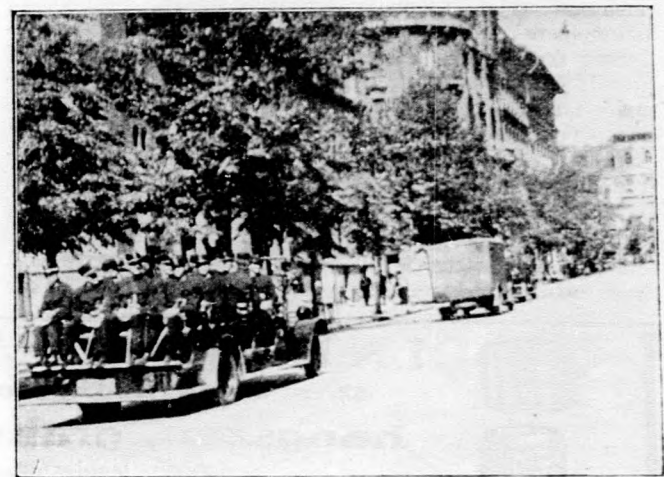
Gyömörey Sándor napirend utáni felszólalás keretében szóváette azokat a csapásokat, amelyeket a magyar mezőgazdaság a legutolsó hónapban, közvetlenül az aratás előtt szenvedett részben a nagy aszály következtében, részben a hirtelen fellépő rozsdá miatt. *Irány* Béla a buzavetőmag-akció előkészítése ügyében szólalt fel. *Sigray* Antal gróf a cséplés eredményének pontos felvételét kérte egy a minőség, mint a mennyiség szempontjából.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy az első termésbecslés eredményét még akkor adták ki, amikor a rozsdakárokról még nem volt tiszta kép a minisztérium előtt. A második jelentés már a rozsdakárok után jelent meg. *A végleges jelentést csak a cséplés eredményének előrehaladottságával tessz közzé.* Elsősorban a nemesített vetőmag felvásárlására fog törekedni, azután kieserélni kívánja azokat a buzákat, amelyek a rozsdá miatt vetésre nem alkalmasak.

Péntek Pál azt kérte, hogy a kormány hozza a mai terményárakkal összhangba a műtrágya árát.

Esterházy Mór gróf a tűzifa- és műfabehozatal ügyében intézett kérdést a földművelésügyi miniszterhez. A hazai tűzifa-termelés érdekében szükséges lenne többi között a keverési rendszer behozatala.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy a műtrágya ára mindenkör az életr terméseredménytől függ. Mindent elkövet, hogy a műtrágya árát mérsékeljék, nem tehet azonban kényszerintézkedést olyan irányban, hogy a műtrágya buzával legyen fizethető, ez a gyárak elhatározásától függ. A tűzifa- és műfabehozatalt a kormány a legális kereskedelem teljes bevonásával kívánja megoldani, *semmiestre sem fogja megengedni, hogy egyes csoportok kizárólagos behozatali jogosultságot kapjanak.* A fa kérdésénél meg kell védenünk a hazai

Sallai-Hollaender Imre és *Fürst* Sándor kommunista vezéreket zárt rabszállító autón a vesztőhelyre viszik. A rabszállító autó előtt és mögötte autós rendőrsapat halad.

termelők érdekeit s csak az ezen felüli mennyiség lehet az, ami a különböző országokból importálható. Ebből a mennyiségből mindenesetre részesíteni kívánja a kormány provizórium, illetve kereskedelmi szerződés formájában, de nem lekötött fix mennyiségben Ausztriát is. Ezen az alapon folynak most Bécsben a magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalások, amelyeknél a provizóriumra vonatkozólag a delegációk között a főbb elvekben már meg is történt a megállapodás. Ebben az esetben a provizórium időtartamát használják fel a végleges kereskedelmi szerződés megkötésére.

Ne pocsékolják el búzájukat a gazdák.

A földművelésügyi miniszter figyelmeztetése.

Purgly Emil földművelésügyi miniszter leiratot intézett az ország összes törvényhatóságaihoz, melyben többek között a következőket mondja:

— Az elemi csapások, elsősorban a rozsda által az ország búzatermesében okozott nagymértékű károsodások sok helyen arra indították a közönséget, hogy úgy mennyiségileg, mint főképpen minőségileg gyenge búzatermést takarmányozási célokra használja fel. A búzatermés nemcsak nálunk, hanem az összes környező államokban is erősen alatta maradt a várakozásnak és az utóbbi évek átlagának. Ez a körülmény a magyar buza iránt való keresletet az európai piacokon jelentékenyen fokozni fogja, amint azt a külföldről most már jelentkező érdeklődések igazolják. Kétségtelen tehát, hogy a buzaexport kilátásai erősen megjavulnak, miért is rendkívül fontossággal bír az, hogy a gazdaközönség a búzát el ne pocsékolja s ne használja fel nem helytálló célokra. Különös nyomatékkal felkérem, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel és alkalommal a fentiekre a gazdatársadalmat megfelelően és késedelem nélkül oktassa ki és figyelmeztesse arra, hogy a gazda úgy az ország, mint a saját érdekei ellen is vét, ha búzatermésének felhasználása körül nem jár el a legnagyobb körültekintéssel, takarékossgal és a búzát, amely esetleg minőségileg nem egészen megfelelő, takarmányozás céljára felhasználja.

69 tengerésznövendék halála.

Elsülyedt egy német csatahajó.

Julius hó 26-án, délután félhárom órakor, a német birodalmi haditengerészet *Niobe* nevű vitorlás iskolahajója heves szélvihar következtében a *Fehmarn Belt* világítóhajó közelében zátonyra futott. A világítóhajó mentőcsónakjai azonnal elindultak a szerencsétlenség színhelyére. A *Therese Russ* nevű gőzös is a szerencsétlenség színhelyére sietett és az iskolahajó 40 megmentett utasát fedélzetére vette. Az iskolahajó fedélzetén 109 személy tartózkodott, hatvankilencen legnagyobb részben tengerésznövendékek, a hullámsírban lették halálukat. A parancsnok: *Ruhfuss* kapitány megmenekült. Egyike a birodalmi tengerészet legkiválóbb tisztjeinek.

A *Niobe* iskolahajó súlyos viharban, heves szélroham következtében borult fel. A hajó két-három perc alatt elsülyedt. A katasztrófát az elemek tulereje okozta. A hajó husz méterre fekszik a tenger színe alatt. Több buvár

szállott máris alá és megállapították, hogy a kötelek és vitorlák áthatolhatatlan tömege teszi lehetetlenné a lejárását a hajó alsó termeibe. A buvárok eddig még egyetlen holttestet sem találtak meg. Amíg az akadályokat elhárítják, egy hétbe is beletelik.

Az iskolahajó katasztrófája nemzeti gyászt okozott Németországban és világszerte mélyszégyen megdöbbenést keltett.

Az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások.

Az Ausztriával létesítendő kereskedelmi szerződés ügyében tárgyaló magyar delegáció július hó 26-án délben Bécsbe érkezett és délután 5 órakor a *Ballhausplatzon* ismét megkezdtek a tárgyalásokat. A tárgyalások megszakítás nélkül folytak július hó 30-ig, amikor is a delegációk a *modus vivendi*-ről (a végleges szerződés megkötéséig érvénybe lévő állapotról) teljes megegyezést létesítettek. Ennek az ideiglenes megállapodásnak az a lényege, hogy az osztrákok 1,600.000 pengő értékű cikkeket hozhatnak be hozzánk, mi pedig 2,400.000 pengő értékben exportálhatunk Ausztriába. A két összeg közötti differencia az ugynevezett nyaralási deviza, melyet a Nemzeti Bank bocsátana azoknak a rendelkezésére, akik Ausztriában kívánnak nyaralni.

A megállapodás életbelépéséhez még hiányzik az osztrák parlament főbizottságának hozzájárulása, melyre augusztus hó 2-án kerül sor. A tárgyaló felek augusztus hó elsején megkezdtek a végleges szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A német választások eredménye. Julius hó 31-én, vasárnap zajlottak le Németországban a birodalmi gyűlési választások. A többhetes agitáció során rendkívül súlyos összeütközések történtek az egyes pártok tagjai között. Több százra rug a választási háború veszteségglajstroma halottakban és sebesültekben és a választás napja sem maradt mentes a véres összeütközésektől. A választás eredménye a következő: A körülbelül 40 milliónyi választópolgár közül közel 37 millió jelent meg az urnák előtt. A nemzeti szocialista munkáspárt (Hitler-párt) 230 mandátumot szerzett a meglevő 107 mandátummal szemben; a szociáldemokrata-párt 133, a kommunista-párt 88, a katolikus centropárt 75, a német nemzeti párt 37, a bajor néppárt 22 mandátumot kapott, azonkívül egy-két mandátumot kapott még néhány apró párt. A választás eredménye szerint a jobboldali pártok az összes szavazatok közel 40 százalékát megkapták, abszolút többségre azonban nem tudtak szert tenni. A Hitler-párt óriási győzelmet aratott, a birodalmi gyűlés legnagyobb pártja lett, de abszolút többséget nem kapott.

! NE PRÓBÁLKOZZON !

42 év óta bebizonyosodott, hogy minden létező

hangszert, gramofont, harmonikát

legjobban, legolcsóbban, legnagyobb választékban

Reményi Mihály

nagy magyar hangszertelepén, Budapest. VI/29, Király-utca 58-6.). vásárolhat.

Kérjen árjegyzéket arról a hangszerről, amit kíván. Díjmentesen küldöm.

Segélyt várnak a rozsdakárosult gazdák.

Biharmegye legfontosabb terményét, a búzát, közvetlenül az aratás előtt fellépett aszály és rozsdá nagyrészen tönkretette. A rozsdá következtében átlagban a buza katasztrális holdanként 3½ métermázsára csökkent, de vannak helyek, ahol az átlag alig éri el az egy métermázsát. Ez a helyzet indította Miskolczy Pál dr. felsőházi és törvényhatósági tagot arra, hogy rendkívüli törvényhatósági közgyűlés összehívását kérje. A rendkívüli közgyűlést Vay László báró főispán elnöklésével, július hó 27-én tartották meg. Az előterjesztett javaslat kéri a kormányt, hogy a bajba jutott bihari gazdákat a szükségesnek mutató segéllyel törvényhatósági közgyűlés összehívását, a kereset nélkül maradt mezőgazdasági munkások részére pedig munkaalkotmat biztosítson. Kéri továbbá a kormánytól a jövő évi termés biztosítására vetőmag kiutalását, melyet a gazdák egy év múlva természetben legyenek kötelesek visszafizetni, mivel az idei búza vetőmagnak egyáltalán nem alkalmas; a bajba jutott gazdáknak magántartozásaira egyévi moratórium elrendelését és az adók behajtásának mérséklését, hogy az egyévi moratórium a községi és vármegyei rövidlejáratu tartozásokra is kiterjesszessék, a

hosszulejáratu kölcsönöknél a kamatszolgáltatások szüneteltetését, illetőleg a transzferbeutalások és egyéb kiadások fennakadást ne szenvedjenek. A közgyűlés elfogadta a javaslatot.

Itt említjük meg, hogy a rozsdá és hóguta következményeként a tiszajobbsparti megyék nagyrészen a buzatermés katasztrófálisan rossz, úgy hogy a boletta nemcsak hasznot nem jelent a mezőgazdáknak, hanem egyenesen kár, mert a legtöbben kénytelenek vetőmagbuzát beszerezni. A Tiszajobbsparti Mezőgazdasági Kamara vezetősége ennek folytán felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez, a rossz termései vidékek támogatása érdekében, amelyben erre a fedezetet is megjelöli. A hat pengős gabonajegy és az őrlési adó bevételéből ugyanis a kormányrendelet alapot létesített, mely alapnak jelentős része az export támogatására szolgál, minthogy azonban a jelek szerint buzaexportunk lényegesen alatta fog maradni a várkozásnak, az export támogatására is kisebb összeg kell, úgy hogy a jelentkező megtakarításból a rászoruló vidékek segélyigényei kielégíthetők volnának.

MEZŐGAZDASÁG

Tudnivalók az élelmiszerek forgalmáról.

Irta: Szanyi István kir. fővegység.

Mint minden tevékenység, minden foglalkozás, úgy a kereskedelem sem szórakozás, hanem következtetés és céltudatos munka, valamint sorozatos küzdelem. E küzdelemben a kereskedő sokszor nemcsak az anyagiakkal, hanem számtalanszor az anyaggal áll szemben néha talán teljesen tanácstalanul. Sokszor bizony nem elegendő a kereskedelmi-, pénzügyi tudás és tapasztalat, hanem kimerítő anyag- és áruismeret, valamint a hatósági intézkedésekről való tájékozottság is szükséges. Annál inkább is fontos ez, mert ma nemcsak az ár fillérvnyi különbségei, hanem a minőség kis változatai is nagy jelentőségűek. Ezért ismernünk kell az élelmiszerek tulajdonságait, belső értékét. Ki kell fürkészni az áruk romlatlan állapotban való megőrzési lehetőségeit, tisztában kell lenniük a helyes raktározás módjaival is stb. Azonkívül a gondos kereskedőnek tudni kell arról is, hogy az élelmiszerek forgalmára vonatkozó miniszteri rendeletek mily követelményeket és kívánalmakat szabnak meg. Tájékozódás szükséges a hamisítások módjáról és mibenlétéről is, hogy ezek ellen kellőképpen védekezni lehessen. Csak ezen ismeretekkel, csak ilyen irányú tudással felfegyverezve tudjuk üzletünk, kereskedésünk hasznát a legtöbbször mértékben szolgálni. Csak így kerülhetjük el az erkölcsi és anyagi kárt, veszteséget és a nagy világversenyben csak így nem maradunk le.

Szükséges tehát elsősorban — legalább nagyjában — ismerni az élelmiszerek, fűszerek és élvezeti cikkek anyagi tulajdonságait, hatóanyagait, sajátosságait. Tudni kell azt, hogy az élelmiszerek nem egynemű vegyületekből és azoknak határozott számokkal kifejezhető mennyiségéből állanak, hanem igen különböző vegyületek elemei, oldatai, keverékei stb. Másszóval az élelmiszerekben az egyes tápanyagok és más fontos alkotórészek (zsírok, fehérjék, cukrok, keményítők, rostok, növényi savak, illóolajok, izesítő anyagok, ásványi sók), valamint a nedvesség mennyisége igen változó határok között ingadozik. Így a tejben a zsír 3—5%, a mézben a cukor 65—80%, a szeszesitalokban az alkohol 5—60%, az ecetben az ecetsav 4—11%, a sajtokban a zsír 10—40% között ingadozik, stb., vagyis igen szélső értékek között változhatnak. Másrészt az élelmiszerek nagyrészből az értékes

és tápláló anyagok kivonhatók anélkül, hogy az külsőleg észrevehető, érzékszervi uton megállapítható lenne. Azonkívül — s talán ez a legfontosabb — a táplálékok külseje, íze, színe, tapintata a bennük foglalt értékes anyagok minőségéről és mennyiségéről igen keveset árul el, hiszen az anyagok belsejébe nem lehet látni. Lehetséges továbbá különböző eljárásokkal: cukrozással, vízzel, vagy ezek elvonásával, festéssel, izesítő és tégofogatógyarapító anyagok hozzákeverésével, valamint az illóolajok stb. teljes, vagy részleges elvonásával a táplálékok olyirányú megváltoztatása, a silányabb minőségek tetszetősebbé tétele, hogy ez külsőleg nehezen vehető észre. Így sok mód és lehetőség kínálkozik arra, hogy az élelmiszerek természetes összetétele megváltozzék. Másszóval az élelmiszereket oly furfanggal és raffinériával lehet hamisítani, hogy az sokszor csak fizikai, kémiai stb. módszerekkel fedezhető fel és deríthető ki. Ezért feltétlenül szükséges az élelmiszerek hamisítása ellen az intézményesen megszervezett védekezés, amit a vegykezéleti állomások látnak el.

Két ifju olasz balila a fővárosi Hősök Emlékműve előtt.

Dehát mikor hamisított valamely áru? Mi a hamisítás lényege és fogalma?

Hamisítás elsősorban az élelmiszereknek minden olyan utánzása, megváltoztatása, amely az áru eredete, összetétele, vagy minősége tekintetében tévedésbe ejteni alkalmas. Hamisítást jelent továbbá az élelmiszerek súlyának, terjedelmének értéktelen anyagokkal való szaporítása, valamint a gyengébb, silányabb minőség leplezése, vagy bármi uton való palástolása. Azonkívül az élelmiszerekhez csekélyebb értékű, romlott, vagy az egészségre ártalmas anyagok keverése. Végül élelmiszerhamisítás miatt vonják felelősségre azt is, aki áruját más néven, más jelzéssel hozza forgalomba, mint ami használati, vagy tápértékének megfelel. Igen fontos tudni azt is, hogy nemcsak a hamisítás elkövetése, hanem a hamisított áru forgalombahozatala is kihágási eljárás megindítását és büntetést von maga után.

A hamisított, illetve a nem megfelelő élelmiszer nemcsak a fogyasztó pénztárcájára és táplálkozásai egyensúlyára káros, hanem sokszor az ember legdrágább kincse, az egészsége ellen intéz támadást, követ el néha helyrehozhatatlan merényletet. Gondoljunk csak a csecsemőkre és gyermekekre! Vajjon hány végzetessé váló bélhurutnak lehet okozója a romlott, tisztátalan, vagy vizes tej, vagy a horganyzott tejeskannából a tejbbe kerülő mérgező horganyvegyület? Hány betegséget idézett már a hangyasavas ecet? Hány vak ember átkozhatja a faszeszés pálinkát, ha ugyan életben maradt? stb.

Szerencsére azonban ezek a durva hamisítások ma már ritkán fordulnak elő. De az is jelentős, ha az ember az élelmiszerekben nem kapja meg a kellő tápértéket, a szükséges vitaminokat; vagy ha a fűszerekből hiányoznak a szervezet működésére jótékony hatást gyakorló anyagok. A tápértékükben csökkentett táplálékok fogyasztása által a szervezet táplálására, az életerő fenntartására elégtelen anyag áll így rendelkezésre. Ezáltal a munkabírás is csökken, a betegségekkel szemben való ellenállás mértéke is kevesbedik és hamarabb jelentkezik a kifáradás.

Előfordul az is, hogy hangzatos neveken, nagy reklámmal ajánlanak valami csodaszert. Ezek értékéről csak a vegyvizsgálat állapíthatja meg, hogy kár érték egy fillért is kiadni. Legtöbbször ugyanis egyszerű és hatástalan anyagok szép névvel, gyönyörű csomagolásban feltalálva, no meg nagyhangú dicsérő szószsal körítve.

Ma általában a durva hamisítások ritkák. Miután azonban az anyagok kikészítésének módja is tökéletesebb lett, nehezebb a kereskedő helyzete a vásárlásnál. Ezért igen sokszor lehet szükség a vegyész, a vegyikísérleti állomás vegyvizsgálatára, felvilágosítására, szaktanácsára. A gondos és óvatos kereskedő fel is használja a vegyvizsgálat sok előnyét vásárlásainál.

Árajánlatok benyújtásánál, árlejtéseknél sokszor szükséges, de általában előnyt jelent, ha az ajánlott anyag, árucikk minőségéről, az anyag valódi értékét számszerűen kifejező adat áll rendelkezésre. Ez a legjobb dicséret és a legkitünőbb reklám az ajánlott áru névére. Nem kell mást tenni, mint a vegyikísérleti állomásnak az anyag hiteles mintájára vonatkozó vegyelemzési bizonylatát csatolni ajánlatunkhoz. Így mindenki által érthető módon mutathatjuk be a kérdéses cikk minőségét. Több ajánlatnál a vevő egyszerűen összehasonlíthatja a kémiai elemzés értékeit és az árakat egymással és elég gyorsan határozhat, hogy melyik ajánlat ránézve a kedvezőbb. A vegyvizsgálat az áru szállításánál, az áru átvételénél is ellenőrzésül szolgál. A hiteles minta elemzési adataiból ugyanis nyilvánvalóvá válik, hogy az áru azonos-e az ajánlattal, vagy attól eltérő tulajdonságú-e. Így lehetséges tehát a vegyelemzési bizonylattal az áru minőségét rögzíteni és az azonosságot igazolni. (Folytatjuk.)

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Mikor lehet adóelengedést kérni rozsdakár címén?

A folyó évben, közvetlenül az aratás előtt, lépett fel a gabonarozsda, amely igen jelentékeny károkat okozott a buzavetéseken s ugyancsak az aratás előtt bekövetkezett nagy hőség is erősen lerontotta a termést. Ilyen esetekben módjuk van a gazdáknak „*elemi csapások*” címén adóelengedést kérni, azonban a vonatkozó rendelkezések e kérelem beadásának határidejéül a gabona betakarítása előtti tizenötödik napot jelölik meg. A jelen esetben azonban e károk annyira közvetlenül az aratás előtt léptek fel, hogy *lehetetlenség volt ennek a határidejének a betartása*. Ezért az Országos Mezőgazdasági Kamara kérte a pénzügyminisztert, hogy az idei rendkívüli helyrehozható kár tekintettel a kár bejelentésnek, illetve az adóelengedési kérelem beadásának előbb említett határidejétől tekintsen el. A pénzügyminiszter, méltányolva a kérés megokoltságát, körrendeletben hívta fel a pénzügyigazgatóságokat, hogy az *elkészen, de legfeljebb öt időpontban történt bejelentés, ha a kár még a károsult földrészén volt megbecsülhető, kellő határidőben beadott bejelentésnek tekintse és az érdekelteket elkészség címén ne utasítsa el*.

3.8 millió hektoliter volt a tavalyi bortertermé.

A most közzétett hivatalos adat szerint az 1931-es szüret eredménye 3.899.739 hektoliter must volt. Ez három százalékkal maradt alatta az előző évi szüret 4.021.611 hektoliteres termésének.

Nagy kertészeti kiállítás lesz Szegeden.

A Délmagyarországi Kertészeti Egyesület Szegeden folyó évi szeptember hó 7—12-ig rendezi nagy kertészeti kiállítását. Kiállításra kerülnek virágok, gyümölcsök és a kiválóan híres szegedvidéki facsemeték. A kertészeti kiállítással kapcsolatban a Magyar Nők Szent Korona Szövetsége ugyanebben az időben Kisipari, Házipari és Iparművészeti Kiállítást rendez. A nagyszabásúnak ígérkező kiállításra jelentkezni lehet a Kertész-szövetség (Budapest, IX., Üllői-ut 1) és a Délmagyarországi Kertészeti Egyesület (Szeged, Honvéd-tér 8) elnökségénél.

A VASÁRNAP mai számához mellékelve minden előfizetőnknek ingyen megküldöttük a 3800/1932. számú kormányrendelet magyarázatát, amely a gazdatartozások behajtásának korlátozásáról szóló intézkedéseket tartalmazza. „Kíméleti idő a gazdáknak” a címe ennek a hasznos és nélkülözhetetlen füzetnek, amely a következő fejezetekben ismerteti e nagyfontosságú rendeletet: 1. Miért volt szükség a kormányrendeletre? 2. Mely gazdákra és ingatlanokra szólnak a kedvezmények. 3. Milyen méretű eladósodás mellett korlátozhatók a behajtási lépések? 4. Hogyan állapítja meg a rendelet az eladósodás fokát? 5. Milyen fizetések teljesítésétől függ a kedvezmény igénybevétele? 6. A peres lépések korlátozása. 7. A végrehajtási lépések korlátozása. 8. Milyen korlátozások illetik meg a negyvenszeresen felül eladósodott gazdákat? 9. Mely követelések vannak kivéve a korlátozások hatálya alól? Olvasóinknak, elsősorban a bajba jutott eladósodott gazdáknak különös figyelmébe ajánljuk e kitünő füzetet.

Ifjú olasz fasiszták Magyarországon. Julius hó 26-án, kedden érkezett Balatonlelléről Budapestre a nyolcszáz főnyi ifjú fasiszta-csapat a feldiszitett délviasuti pályaudvarra. A vendégeket Barsy Aladár miniszteri tanácsos üdvözölte olasz nyelven, majd Megay altábornagy mondott néhány üdvözlő szót. Ezután Mario Arlotta budapesti olasz követ mondott gyújtóhatású beszédet. A fogadtatás után az olasz ifjak feketeinges csapatát élükön Mario Arlotta követvel, Budapest utcáinak lelkesen éljenző sorfala között a Ludovika Akadémiára, szállásukra vonultak. Másnap, július hó 27-én az olasz vendégek megkoszorúzták a Hősök Emlékművét, majd a Várba mentek, ahol tisztelegtek Károlyi Gyula gróf miniszterelnök és a kormány tagjai előtt. Az olasz vendégek július hó 28-án Visegradra tettek kirándulást, július hó 30-án pedig Esztergom vendégei voltak. Julius hó 31-én, vasárnap Gödöllőn Horthy Miklós Kormányzó Ur előtt tisztelegtek az olasz balillák és avantgárdisták.

Vándorkedv.

*Ma vándorutra megyek jó anyám
És bucsut venni tőled oly nehéz! —
Am fiadat vágyai vezérlik
S új világok rejtekébe néz. —*

*Bucsuzásom fájó könnye hullik
Könnyfakasztó bucsucsókjaimra
S két kezével tép most a szívembe
Gyermekkorom letűnt kedves multja . . .*

*Házunk előtt százados akácok,
Kéménypüncsre visszatérő gólyák,
Kicsi kertünk ezernyi virága,
Röpke letkemet mind visszatartják! —*

*De mégis — mégis, szebb hazát keresni, —
Balgá álmok szekerére ültem . . .
Vándorlásom utvesztői közt
Hová sodorsz, — tüzes, ifju vérem?!*

Irtó: CERTAMEN.

József Ferenc királyi herceg megmentett egy kisfiut.

József Ferenc királyi herceg, aki hetek óta családjával együtt a bulgáriai Várnában nyaral, az elmúlt hét végén rendkívül izgalmas körülmények között mentette meg egy szófiai kereskedő 13 éves fiát. A királyi herceg arról értesült, hogy a kereskedő a parton izgatottan érdeklődik fia után, aki fürödni ment és még nem tért vissza. A királyi herceg, aki szintén a parti sétálók között volt, egy idő múlva észrevette, hogy messze bent a tengerben valaki küzd a hullámokkal, többször felbukik és alámerül. A királyi herceg, aki kitünő úszó, beugrott a tengerbe, s dacára a roppant erős hullámverésnek, a legkeményebb küzdelemmel próbálta elérni azt a helyet, ahol a fiu végső erőmegtépéssel küzdött az elmerüléssel. Mire azonban a királyi herceg elérte ezt a helyet, a gyermek már elmerült. A parton álló tömeg a legnagyobb izgalom közepén nézte végig, hogy a királyi herceg is alámerült. A királyi herceg buváruszással kereste az elmerült gyermeket. Husz percig tartott ez a kétségbeesett küzdelem, melynek eredménye azonban mégis az lett, hogy a királyi hercegnek sikerült a kisfiut felszínre hozni, majd kiuszni vele a partra. A közönség nagy óvációval fogadta a királyi herceget, akiről ott a helyszínen tudták meg, hogy kicsoda. A gyermeket másfélórai élesztés után sikerült életrekelteni.

A világ legmondosabban előkészített öngyilkossága. Johannesburghan (Afrika) agyonlőtte magát a világ legóvatosabb öngyilkosjelöltje. A vizsgálat megállapítása szerint tettének végrehajtása előtt érdeklődött a halotthamvasztási költségek iránt, postautalványon beküldte az összeget egy temetkezési vállalkozónak, értesítette a rendőrséget, hogy hol találhatják holttestét, levelében mellékelte fegyvertartási engedélyét és revolvere számát, bejelentette halálát a biztosítótársaságnak, egy kendővel felkötötte az állát, ébresztőórát vitt magával az öngyilkosság helyére, amelynek esengőjét az öngyilkosság percére állította be s anatómiai könyveket tanulmányozott, melyek alapján felrajzolta saját mellére a szív helyét. A golyó pontosan a szív közepét találta el, rögtön halált okozta.

Halálra ítélték Gorgulovot, Doumer elnök gyilkosát. Az elmúlt héten állott a párisi esküdtszövetség elé Gorgulov Pável, aki megölte a francia köztársaság elnökét, Doumert, mert bosszút akart állani a francia nemzetet, amiért nem indít fegyveres akciót az orosz szovjet ellen. A bíróság Gorgulovot halálbüntetésre ítélte, dacára annak, hogy a meggyilkolt elnök özvegye kegyelmet kért számára.

Egy kecskeméti földmives kutba dobta a feleségét. Bálint György kecskeméti földmives összeveszett feleségével és dühében az asszonyt a kutba dobta. A szomszédokban lakó Márton Pál segítségére sietett az asszonynak és egy kötélre erősített vödörrel kihuzta a kutból. Amikor az asszony férje látta, hogy feleségét kimentették, késsel rohant feleségére, akinek azonban sikerült elmenekülnie, s egyenesen a rendőrségre futott, ahol megtette férje ellen a feljelentést.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesóványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrküritések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József viz hatása mindig kitünően beválik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drógériákban és fűszerüzletekben kapható.

Megkezdődött a Los Angeles-i Olimpiász. A X. Olimpiászt július hó 30-án nyitották meg ünnepélyes formások között az északamerikai Los Angeles városában. Másnap, július hó 31-én, vasárnap már megkezdődtek a versenyek a világ minden részéről összesereglett másfél-ezer versenyző részvételével. Az első napon magyar részről Darányi József állott starthoz a sulydobásban, de 14.80 méteres dobásával csak a nyolcadik helyen végzett. Első lett az amerikai Sexton, aki 16.05 méterre (olimpiai rekord) röpítette ki a vasgolyót. Befejeződtek a sulyemelés bajnokságai is, melyeken a francia, német és csehszlovák versenyzők osztoztak. A magasugrást egy kanadai versenyző: Duncan Mac Naughton nyerte 194 centiméteres ugrással. Sem a sulyemelésben, sem a magasugrásban nem indult magyar versenyző. A 10.000 méteres síkfutást a lengyel Kusocinszky nyerte (30 p. 11.4 mp. olimpiai rekord alatt), a híres Nurmi távollétében, akit nem engedtek indulni arra való hivatkozással, hogy már nem amatőr. A női gerelyvetésben egy amerikai hölgy győzött 43.71 méteres dobással, ami egyszersmind női világrekordot jelent. Az Olimpiász további eredményeiről jövő héten számolunk be.

Egy eszelős fiu rémtette. A Brassó melletti Töresvár községben Negrea Ilés huszesztendős eszelős román legény, örültségi rohamában borzalmas családirtást vitt végbe. Negrea váratlanul fejstét ragadott, agyonverte apját, anyját és 12 esztendős testvérhugát. Az örült családirtó negyedik áldozata 15 éves öccse lett volna, kinek azonban sikerült elmenekülni, fellármázta a szomszédokat és a járőkelőket, akik eszendőröket hoztak a tett színhelyére. Mire a eszendőrök megérkeztek, Negrea a három áldozatot egymásmellé fektette és összefüggéstelen szavakkal, imát mormolt felettük. Mikor a eszendőröket meglátta, letérdelt és kezeit tördelte. A eszendőrök Negreát megkötötték és beszállították a brassói kórház elmeosztályára.

Az elsüllyedt „Niobe” német vitorlás iskolahajó.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

20

IRTA: FÖLDES GÉZA

— Kisasszony, én egy lenézett, szegény cigány vagyok. Ott ahol magát fény és pompa veszi körül, engem nem szoktak meglátni . . . Volt idő, mikor a közönség engem is elkényeztetett. Akkor én ezt úgy fogadtam, mint a nyalánk az ingyenc falatot. De amikor maga velem kezett fogott és azt a mindent elperzselő tekintetét rám vetette, szívem egészen elégett. Ebben a tűzben égek én még most is és ebbe bele is fogok pusztulni . . . Eresszen, engedjen, hogy szaladjak előle!

Ráki könnyes szemmel hallgatta ennek az embernek ezt a kínos vergődését s részvétellel szólott hozzá:

— Szegény ember! Beszéljen, beszéljen! Akarom.

Jancsi szép fekete szemét a leányra emelte s aztán csendesen szólalt meg:

— Egy mesét mondok el . . . ha megengedi.

— Mondja. Szívesen meghallgatom.

— Hajdanában az erdőkben vadállatok laktak s néhány félénk ember bujkált a barlangokban. Az állatok szépek, az emberek csunyák voltak. Az emberek hatalmas nagy kövekkel torlaszolták el barlangjuk bejáratát . . . Akárcsak odalenn a nemesi kuriák emberei az előítélet durva köveivel. Az emberek a vadállatokat törbe csalták, megölték. Rengeteg vér folyt az erdőben.

— Egyszer aztán egy idegen tévedt ide. Testét ruha takarta. Az erdő tisztásán egyedül bolyongott a holdvilágos esteiken. Kezében hegedű és a lelkében szomorúság volt. Mikor a hegedűje megzendült, dala édesebb volt a madárdalnál, lágyabb a csobogó csermely zugásánál és elhangzott messze, messze. A lelkekben a jóérzés olyan szeliden hullámozott, mint a virágzó kalász a mezőn, ha az esti szellő szalad végig felette.

— A vadállatok nem bántották. A bűvös zene őket is felvidította. Az emberek csodálták, áhitattal hallgatták. Az idegen mégis szomorúan tekintett végig a hallgatóságán. Fájt, hogy nem találja meg közöttük azt, aki az ő lelkét ihlettel töltötte meg.

— Aztán félre tette a hegedűjét. Csend és szomorúság vette körül. Az állatok busan kerültk el, az emberek szomorúan vonultak barlangjaikba . . .

Jancsi maga elé bámult és sokáig hallgatott.

— No tovább! Aztán mi történt? — kérdezte Ráki izgatottan.

— Aztán — folytatta felderült arccal — eljött, akire olyan epedve várt, akit lelke olyan régen áhitott . . . Kisasszony, visszanyertem a lelkemet, hazajött a hegedűm hangja és fehangzik lelkemben a — hozsánna!

Most Rákin volt a hallgatás sora. Az ő szavát fogta el valami csudálatos gyönyörűség. Olyan,

amilyent ő még soha sem érzett. Megfogta a Jancsi kezét és úgy beszélt.

— Megértettem a mesét . . . Nem kerestelek, nem is gondoltam rád . . . de a szívem régóta vágyik valaki után. Az után, aki szerelem szárnyán küldötte nekem a dalt:

*Kis madárka az erdőben
Sokat, sokat énekelj!
Lenge szellő valakinek
Szerelmemet dalold el . . .*

Jancsi lehajolt, elkapta a Ráki kezét és csak csókolta, csókolta, könnyeivel áztatta.

Ráki felemelte és egy forró csókban forrott össze a két meggyötört szív.

A bokorból egy kis madárka éneke szállott fel az égbe. A nap a két szerelmes arcába világított és a két szívben egyszerre viritott ki a szerelem tavasza.

S az erdő fái végig rohanó szél is azt hirdette: ez a legszebb tavasz az egész világon!

(Folytatjuk.)

Meghalt Gizella hercegnő, Ferenc József leánya. Sulyos gyász érte József királyi herceg családját. Gizella bajor királyi hercegnő, Augusztina királyi hercegnő édesanyja, müncheni palotájában július hó 28-án elhunyt. Gizella királyi hercegnő Ferenc József királynak és Erzsébet királynőnek a leánya, a két esztendővel ezelőtt elhunyt Lipót bajor herceg, tábornagy özvegye, hetvenhat esztendő volt. Az elhunyt Gizella Mária Lujza királyi hercegnő Ferenc József királynak legidősebb gyermeke volt. 1856-ban született, július 12-én. Tizenkilenc éves korában ment férjhez Lipót Maximilian József Mária Arnulf bajor királyi herceghez. Az esküvő 1873-ban volt Bécsben, fényes ünnepségek közepette. A boldog házasságból négy gyermek született: Erzsébet és Augusztina királyi hercegnők, György és Konrad kir. hercegek. Augusztina királyi hercegnő férjével és gyermekeivel, József Ferenc királyi herceggel együtt, július hó 29-én elutazott Münchenbe.

Beleszorult egy kövér nő a taxiba — rendőrök huzták ki. Southend angol tengeri fürdőhelyen a rendőrségnek kellett egy taxiba szorult kövér nőt kiszabadítani. A 280 font (140 kg.) súlyú utas arccal előre akart kiszállani, miközben beleszorult a taxi ajtónyílásába. Három erős rendőr hosszabb erőfeszítés után a másik ajtón huzta ki.

Ha rossz a gyomra igyék Igmándit.

Árjegyzék 1000 képpel ingyen

37 éve a világot uraló eredeti angol

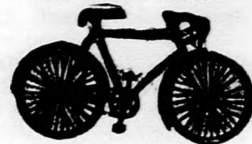
THE CHAMPION

kerékpárokat havi 20 pengő részletre.
Kerékpáralkatrészeket minden gyártmányú
kerékpárhoz nagybani eredeti gyári áron
szállítunk vidékre is.

Láng Jakab és Fia

kerékpár-nagykereskedés. Budapest, József-körút 41. szám.

— Alapítva 1869 —

Befőttes üvegbe rejtette el a vagyonát. Klinz Ágost 37 éves kereskedő, akinek a Rennwegen évek óta volt benzinárusító-üzlete, ez év áprilisában csődbe ment. Bejelentése szerint 80 ezer schilling passzívummal szemben csak 8000 schilling volt az aktívuma. Főhitelezőjének, a *Shell Részvénytársaságnak* sürgettségére a rendőrség nyomozást indított, mert azt beszélték, hogy Klinznek, amikor csődbe került, *170.000 schilling készpénze volt.* A bünygyi rendőrség fáradságos nyomozása azzal az eredménnyel járt, hogy Klinz menyasszonyának liesingi házában a földbe elásra befőttesüveget találtak, amelyben *széfküles és fontos okmányok voltak.* A széfben 176.000 schilling értékű záloglevelet, 30.000 schillingről kiállított betéti könyveket és 25.000 schilling értékű ókszerkeket találtak.

Örökség, amelyre tizenhatezren tartanak igényt. Szenzációs örökségi pör kezdődött meg az emult hétfőn *Newyorkban.* A Wendel-féle harmincemillió dolláros örökség ügyében kezdte meg a newyorki törvényszék a főtárgyalást. Az örökségre a világ különböző vidékeiről nem kevesebb, mint tizenhatezren tartanak igényt és hivatalosan is emyien jelentették be igényüket. Érdekes, hogy az örökhagyó végrendeletében csupán kilenc rokonát nevezte meg a végrendelet végrehajtására.

REJTVÉNYEK

1. Névrejtvény.

Olga, Lajos, Ágnes, Zoárd, Tamás, Nándor.

E nevek kezdőbetűit helyesen összerakva, egy újabb nevet kapunk.

(Beküldte Vallyon Irmus Tiszasülyből.)

2. Szórejtvény.

Sz vizsla b 1933 T

(Beküldte ifj. Józsa Lajos Tiszaderzsről.)

3. Szórejtvény.

megszólítás R szem S
(e=ó)

(Beküldte Kiss S. János Tácoról.)

4. Szórejtvény.

élek élek élek Am
a m élek

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Kaposszentbenedekről.)

5. Szórejtvény.

lé
(l=sz) **lyuk**
(é=e)

(Beküldte: V. Balogh László Dögéről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 35-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tiz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 29-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Egyremegy.** 2. Szórejtvény: **Kunhegyes.** 3. Pontrejtvény: **Terjeszd a Vasárnapot.** 4. Szórejtvény: **Első segélynyújtás (hibás).** 5. Szórejtvény: **„Uj Barázda”.**

Megfejtették: Szokoli Juci, ifj. Kántor Albert, Vallyon Klári, Nagy Mihály, Szűcs Ferenc, Mohos Sándor, Máté-Tóth Gyula, Vámos Gyula, Zieher Ödön, Biss Mária, Biró Irén, Wieser Béla, Szekeres Márton, Molnár József.

Jutalomkönyvet nyertek: Vallyon Klári (Tiszasüly), ifj. Kántor Albert (Döge) és Szekeres Márton (Pestszentlőrinc).

Hasznos tudni,

hogy **Schmidthauer**

természetes **Igmándi**

késérővize, gyorsan elhárítja a sok evéstől és ivástól eredő kellemetlen érzéseket.

Utasítás minden palackhoz mellékelve!
Kapható mindenütt!

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szombat, augusztus hó 6-án. Ló-, marha- és kirakóvásár: Somogyvár. — **Marhavásár:** Nagyesákány.

Vasárnap, augusztus hó 7-én. Állat- és kirakóvásár: Abádszalók.

Hétfő, augusztus hó 8-án. Állat- és kirakóvásár: Ádánd, Érd, Izsák, Kalocsa, Kemeres, Kétegyháza, Komárom, Mándok, Nova, Örkény, Pápóc, Pásztó, Putnok, Rajka, Rakamaz, Sárkeresztúr, Sárvár, Somberek, Üllő, Velence, Veszprém alsóváros. — **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Kerta, Mekényes. — **Marhavásár:** Nagykapornak.

Kedden, augusztus hó 9-én. Állat- és kirakóvásár: Bogdása, Gönc, Kalocsa, Mihályi, Pásztó, Sellye. — **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Hedrehely, Kerkaszentmiklós.

Szerdán, augusztus hó 10-én. Állat- és kirakóvásár: Bal-mazujváros, Bő, Dömsöd, Nagyberki, Szentdienes, Tolna. — **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Berzence, Vasvár. — **Állatvásár:** Csorna. — **Marha- és kirakóvásár:** Szentgyörgyvölgy.

Csütörtökön, augusztus hó 11-én. Állat- és kirakóvásár: Berettyóújfalva, Györszentmárton, Kiszombor, Lövő. — **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Kaposmérő, Keszthely. — **Marha- és sertésvásár:** Deveser.

Pénteken, augusztus hó 12-én. Állat- és kirakóvásár: Bélapátfalva. — **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Gyoma.

Szombat, augusztus hó 13-án. Állat- és kirakóvásár: Gyoma, Makó.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó elsején.)

GABONAT ÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza, tiszai 77 kg-os 13.10—13.50, 78-as 13.25—13.50, 79-es 13.40—13.55, 80-as 13.50—13.75; felsőtiszai 77-es 12.60—13.80, 78-as 12.75—12.95, 79-es 12.90—13.05, 80-as 13.00—13.20; járszági 77-es 12.75—12.85, 78-as 12.90—13.00, 79-es 13.05—13.10, 80-as 13.15—13.25; dunántúli 77-es 12.70—12.80, 78-as 12.85—12.95, 79-es 13.00—13.05, 80-as 13.10—13.20; pestvidéki és bácskai 77-es 12.75—12.85, 78-as 12.90—13.00, 79-es 13.05—13.10, 80-as 13.15—13.25. *Rozs* pestvidéki 8.15—8.30, *takarmányárpa* elsőrendű 10.70—10.90, *takarmányárpa* másodrendű 10.60—10.80, *zab* elsőrendű 13.75—14.00, *zab* másodrendű, új 11.00—11.50, *repce* 23.25—23.75, tiszai *tengeri* 17.50—17.70, *korpa* 9.25—9.40, *8-as liszt* 14.25—14.50, *biborhere* 46—50, *Viktóriaborsó* 20—23, *expresszborsó* 14.00—14.50, *ősi borsó* 15—16, *kisszemű lencse* 20—21, *nagyszemű lencse* 30—33, *száritott répaszélet* 12.75—13.25 pengő métermázsánként.

HATÁRIDÓPIAC

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles

szállítani, a vevő pedig ugyanaakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Búza októberre 13.21—13.23, márciusra 14.61—14.63. Rozs októberre 8.96—8.98, márciusra 10.12—10.14. Tengeri augusztusra 10.32—10.35 pengő métermázsánként.

A készárúpiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Liszt, A nyílt piacokon: Buzadara 46—50, duplanullás finom tészta 40—44, nullás 38—44, kettős főző 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 11, borsóhéj 12, borsókorpa 12, búzakonkoly 10.50, konkolydara 15, lenmagpogácsa 18, napraforgópogácsa 15.50, repecpogácsa 11.50, rozskonkoly 10., rozskorpa 10, rozsocsu 10, rozstakarmányliszt 14.50, szójabab-pogácsaliszt 23, tökmagpogácsa 20 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, új másodrendű 6—7.50, harmadrendű, csomagolásra 3—5.80, muharszéna 5.75—6.50, lucernaszéna 5—8.50, zabosbükknöcsyészéna 5.50—6.30, alomszalma, elsőrendű 3.80—5 pengő métermázsánként.

Cirokszakál takaré szalma átlagárban 20—22, bélés szalma átlagárban 5—7 pengő métermázsánként.

Borjувásár. Élő borjúk, belföldi szopós elsőrendű 0.56—0.64, másodrendű 0.48—0.55, harmadrendű 0.44—0.47 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Tenyészmérhák és jármosókrök. Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) 0.52—0.56, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 0.52—0.56, 1½-2 éves üszökök 0.45—0.50, 1½-2 éves tinók 0.48—0.50, fiatal friss fejés tehén 0.73—0.83 pengő kilogrammonként, élőszuliban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kistfogas ürök, páronként 100 kg., vagy azon felüli súlyban 44—50 fillér, prima hizott bárányok, páronként 75 és 80 kg közötti súlyban 44—55 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Vágómarhávársár. Ökör közép 39, bika legjobb 48—50, közép 36—44, tehén legjobb 54, közép 36—50, növendék 36—48 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű 104—112, közép 114—116, nehéz 118—120—122, keresztezett 118 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Lóvásár. Csikó 40—80, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 220—425, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 150—350, számár 50, alárendelt 30—140, vágó 25—80 pengő darabonként.

Gyapjú. A magyar piacra az üzletelenség folytatódott és a forgalom csak kisebb tételekre szorított, változatlan árak mellett.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 0.45—0.50, tarka 0.58—0.62, borjúbőr rövid lábbal 0.78—0.82 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhabús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastaghátszín, felsál, fehérpesenye 120—240, farto, lapocka, puha hátszín 120—240, csontos oldalas, tarja, szegye 100—160, szegye 80—120, gulyásnak való 60—120, nyelv 150—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 180—240, sütni való 100—220, pörköltnek való 70—140 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 160—200, gerinc, lapocka 140—180, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 200—300, comb, tarja lapocka 172—200, oldalas 130—170, füstölt karaj, lapocka, tarja, oldalas 150—300, olvasztani való szalonna 160—176, sózott kenyérszalonna 140—170, füstölt 140—200, háj 168—188, tepertő, zsíros 160—200, sertésszár 164—176 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 180—340, eszreke 100—260, ruca 150—250 fillér darabonként; ludmáj 300—800 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Teatojás 7—8, főző 5—7 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Haresa 280—400, ponty 200—280, kárász 100—160 fillér kilogrammonként. — **Rák** 10—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 34, lefölözött 14, aludttej 100, tejszín 180—220, tejföl 120—180 fillér literenként; centrifugált teavaj, tömbben 320—360, 10 dkg-os csomagolásban 360—420, főzővaj 280—300, szedett, vidéki 280—300, tehéntúró 80—120, sovány tehéntúró 40—70, juhtúró 200—280, keverttúró 140—200, juhsajt 180—220, hazai ementálisajt 280—400, hazai trappista 180—280 fillér kilogrammonként.

Szárazfűzélék és száraztészta. A nyílt piacokon: Lenese 32—80, hántolt feles borsó 46—80, aprószemű fehér bab 24—32, nagyszemű 44—100, színes 34—48, finom árpakása 70—100, durva 48—68 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Petrezselyem csomója 2—12, zeller darabja 2—6, kalarábé 1—4, karfiol kilogrammja 30—60, makói vöröshagyma 12—18, közönséges 8—16, fokhagyma 30—60, cékla 8—26, fejeskáposzta 6—16, savanyított káposzta 26—40, kelkáposzta 6—18, vörös-káposzta 26—50, fejes saláta dbja 2—6, torna 60—180, új burgonya 8—14, tömör eszpergekomba 140—200, szegfűgomba 160, éti vargánya 160, tinórugomba 160—280, szárított gomba 1600, fekete-retek 6—20, jánosnap retek 10—14, ugorka, savanyítani való 6—12, salátának való 4—10, savanyított ugorka 100—140, kovászos 25—40,

zöldpaprika, kicsi, darabja 1—3, nagy 2—6, savanyított zöldpaprika kilogrammja 100—140, vajbab, hüvelyes 8—30, kifejtett 30—70, zöld-borsó, hüvelyes 16—32, kifejtett 24—60, paradicsom 28—50, konzerv literje 80—100, paraj, tisztított 12—24, tök 2—8, gyalult 10—16, sóska 12—26 fillér kilogrammonként, zöld tengericső darabonként 3—6 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Közönséges alma 20—80, közönséges körte 26—100, nemes ringló 55—100, közönséges 30—50, befőzni való ringló 30—55, meggy, nagyszemű, kemény 80—120, aprószemű 20—60, kajszinbarack, befőzni való 40—70, kajszinbarack 20—80, őszibarack 50—200, befőzni való 80—160, málna 60—100, ribizli 36—60, pösméte 20—50, fagyörögdiénye 50—70, sárga 30—120, szilvaiz 96—140, gyümölcsíz 140—320, zöld dió 30—50, keményhéjú dió 90—100, dióbé 280—400, mogoró, héjazott 360—480, mandula, héjazott 440—660 fillér kilogrammonként, citrom 6—14 fillér darabja.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édesnemes paprika 320—360, félédes, gulyás 280—320, rózsapaprika 240—280, erős 160—250, kereskedelmi 140—160, pergetett méz 120—140, házi színszappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kg-kint Szegeden: Édesnemes paprika 1.15—1.20, félédes paprika 0.80—0.90, rózsapaprika 0.60—0.70, másodrendű paprika 0.40—0.50, harmadrendű paprika 0.25—0.30, csöves fűzerpaprika fűzerekint 1.40—2 P. — **Kalocsán:** Édesnemes paprika 1.05—1.35, rózsapaprika 0.45—0.65, másodrendű paprika 0.30—0.50, harmadrendű paprika 0.12—0.15, fűzérés csöves paprika 0.30—0.38 pengő kilogrammonként.

Építőanyagok. Porlandement helyt gyár 5.60—5.80 P körül, darabos égetett mészhelyt gyár 3.20—3.50 P, Puccolan 6 P, kisméretű téglá Budapestről vidék részére 32—33, vidéken 24—32 P, nagyméretű körülbelül 30 százalékkal drágább, budapesti hornyolt tető-eserép 54—56 P, asztalaspala 40×40 cm 28.50, 40×44 cm 32.50 P, kátránylemezek engedélyre 10—20 százalék, Heraklit-lemez 1.5 cm-es 2, 2.5 cm-es 3.05, 5 cm-es 4.75 pengő.

Papiac. A **fenyőfajiac** forgalma igen nagy mértékben esökkent. Alig van fogyasztás, mert a mezőgazdaság felvevőképessége minimális. **Tüzfűzár** a kínálat tartózkodó, mert két csoport a magyar kormányt az az ajánlatot tette, hogy az egész belföldi tüzfűzártermelést a jelenlegi piaci árnálkül jóval magasabb árak mellett felveszi és termelési előlegeket is nyújt az erdőbirtokosoknak. A felajánlott árak budapesti paritásban eser-tölgyhasábért 290, illetve 295 pengő, bükkhasábért 315, illetve 320 pengő vagononként. **Lombfajneműkben** egyáltalában nincs számottevő üzlet.

Szesz- és szeszecsitokok. Az **Országos Szeszértékesítő Rt.** f. hó 26-án tartott végrehajtóbizottsági ülésén az összes szeszkatégoriák változatlan jegyzését határozta el. **Gyümölcsapálinka:** Töröklyben élénkebb volt az érdeklődés és 2.70—2.90 pengőig voltak ajánlatok állomás és minőség szerint. **Szépőpálinka** 2.80, szilvórium, nyári áru 3.60—3.70, kék áru 4.20—4.30 pengőig kelt el az termelő állomás, 10.000 literfokonként + 3 százalék forgalmi adó. **Uj eperpálinka** 3.10—3.20 pengőért ajánlottak, azonban a vevők csak 2.80—2.90 pengőt kínálnak. **Motorszesz:** Változatlan árban, 70 filléren jegyeztetik.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi augusztus hó 1-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben levő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 29.25 (29.65); dollár 5.70½ (5.73½); hollandi forint 2.29—(2.30); német márka 1.35—(1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:** Csehkorona 16.96 (17.06); francia frank 22.30 (22.50); szerb dinár 9.96 (10.08); oláh leu 3.46 (3.56); lengyel zloty 63.95 (64.45); olasz lira 29.90 (30.20) fillér.

Színarany kilogrammja 5170 pengő. Napoleon arany darabja 31.50 (31.70) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Gyűjtsünk előfizetőket a VASÁRNAP számára!

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT

legelőnyösebben a „HANGYA“

vidéki szövetségeseiben szerkeztheti be

✱

Tartalékpenz legelőnyösebben mint áruelőleg vagy folyószámla-betétek a **HANGYA** központi gyümölcsöz-tethetők!